

LÄSTEN JA PERHEIDEN PALVELUT KYJJÄRVELLÄ

KUNTA

TERVEYDENHUOLTO

PERUSTURVA

VARHAISKASVATUS

HARRASTUKSET

KOULUTUS

SEURAKUNNAT

YKSITYISET

KOLMAS SEKTORI

Lukijalle

Suomessa meneillään olevan lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelman (LAPE) tavoitteena on valtakunnallisesti yhtenäistää hajanaista palvelujärjestelmää lapsi- ja perhelähtöiseksi ja siirtää painopistettä kaikille yhteisiin ja ennaltaehkäiseviin palveluihin sekä varhaiseen tukeen ja hoitoon. Tavoitteena on tehdä muutosta kohti oikea-aikaisia ja tarpeenmukaisia palveluita. Tähän suuntaan haluamme kehittää palveluitamme myös Kyyjärvellä.

Osana LAPE:a Kyyjärven kuntaan on lähdetty suunnittelemaan ja kehittämään perhekeskustoimintamallia. Perhekeskustoimintamallilla tarkoitetaan lähipalvelujen kokonaisuutta, joka sisältää lapsille, nuorille ja perheille suunnatut hyvinvointia, terveyttä, kasvua ja kehitystä edistävät sekä varhaisen tuen ja hoidon palvelut. Se tarkoittaa uutta tapaa verkostoida nykyisin hajanaiset lasten ja perheiden palvelut ja sovittaa ne yhteen synergiaetuja tuottavasti ja lapsi- ja perhelähtöisesti siten, että jokainen lapsi ja perhe saisi tarvitsemansa tuen ja avun.

Perhekeskustoiminta yhdistää siis perheiden arjen verkostot ja lapsiperhepalvelut toimivaksi kokonaisuudeksi siten, että jokaiseen avun ja tuen tarpeeseen vastataan nopeammin, kohdennetummin ja koordinoitummin. Perhekeskus toimii lähipalveluperiaatteella. Työ on vasta alussa ja tulevaisuudessa toiveenamme on saada palveluita myös fyysisesti mahdollisimman lähelle toisiaan. Tavoitteena on avata lasten, nuorten ja lapsiperheiden kohtaamispaikka.

Osana tätä työtä on nyt aluksi ryhdytty kokoamaan tätä esitettä lapsiperheiden palveluista Kyyjärvellä. Osan palveluista tuottaa Kyyjärven kunta, osan Perusturvaliikelaitos Saarikka. Saarikka on SoTe kuntayhtymän liikelaitos, joka vastaa Kannonkosken, Karstulan, Kivijärven ja Kyyjärven kuntien sekä Saarijärven kaupungin asukkaille järjestettävien sosiaali- ja terveyspalveluiden tuottamisesta. Mukana on myös srk:n, järjestöjen ja yhdistysten palveluita.

Toiveita ja kehittämisehdotuksia niin tämän esitteen, kuin perhekeskustoimintamallin osalta otamme mielellämme vastaan!

Maija-Liisa Immonen, perhekeskusyhdyshenkilö, p. 044 4597 017,
maija-liisa.immonen(at)kyyjarvi.fi

Sisällysluettelo

- 1 Lapset puheeksi –toimintamalli
- 2 Neuvolapalvelut
- 3 Puheterapia
- 4 Fysioterapia
- 5 Toimintaterapia
- 6 Lasten kuntoutustyöryhmä
- 7 Vammaispalvelut
- 8 Varhaiskasvatus
- 9 Kyyjärven esi- ja perusopetus
- 10 Kuraattoripalvelut
- 11 Koulupsykologi
- 12 Koulu- ja opiskeluterveydenhuolto
- 13 Perheneuvola
- 14 Terveyskeskuspsykologi
- 15 Kyyjärven terveysasema
- 16 Hammashoitola
- 17 Erikoissairaanhoito
- 18 Lastenpsykiatria
- 19 Nuorisopsykiatria
- 20 Aikuisten mielenterveyskeskus
- 21 Lapsiperheiden kotipalvelu
- 22 Sosiaaliohjaus
- 23 Perheohjaus
- 24 Lapsiperheiden sosiaalityö
- 25 Lastenvalvoja
- 26 Päihdetiimi
- 27 Sosiaalipäivystys
- 28 Keski-Suomen ensi- ja turvakoti
- 29 Etsivä nuorisotyö
- 30 Nuoriso- ja vapaa-aikatoimi
- 31 Kirjasto
- 32 Karstulan kansalaisopisto, Kyyjärven osasto
- 33 4H
- 34 Kyypartio
- 35 Kyyjärven seurakunta
- 36 Kyyjärven Kyky
- 37 Mannerheimin Lastensuojeluliitto
- 38 Kyyjärven eläkeliiton Apuset

Lapset puheeksi –toimintamalli

Lapset puheeksi toimintamalli on lapsikeskeinen ja ennaltaehkäisevä työmenetelmä.

Tavoitteena on rakentaa lapsille toimivia ihmissuhteita ja tukevaa arkipäivää lapsen hyvinvoinnin ja suotuisan kehityksen tueksi niin kotona, päivähoitossa, koulussa kuin vapaa-aikana.

Keskustelun päämääränä on tukea lasten kehitystä erityisesti silloin, kun lapsen elämäntilanteeseen liittyy vaikeuksia. Tavoitteena on tunnistaa lapsen hyvinvoinnin kannalta keskeiset tekijät ja pohtia sitä, kuinka niitä voidaan tarvittaessa tukea. Lapset puheeksi -keskustelua seuraa tarvittaessa Lapset puheeksi -neuvonpito.

Neuvonpito järjestetään aina, kun on tarve vahvistaa lasta suojaavia tekijöitä lapsen ja perheen sosiaalisen verkoston ja/tai eri julkisten tai kolmannen sektorin palvelujen avulla. Neuvonpito on toiminnallista verkostotyötä, jonka tavoitteena on saada aikaan perheen ja lapsen arjessa sellaisia konkreettisia tekoja, jotka tukevat lapsen pärjäämistä.

Malli on käytössä Kyyjärvellä eri palveluissa ja keskustelua tarjotaan ainakin neuvolassa, päivähoitossa ja koulussa tietyn ikäisten lasten perheille.

2 Neuvolapalvelut

Perhesuunnitteluneuvolassa edistetään asiakkaan seksuaalista terveyttä ja tuetaan perhesuunnitteluvaihtoehtoja siten, että raskauden alkaminen on toivottua. Palveluun kuuluvat mm. ehkäisyneuvonta, hedelmällisyyden säilyttäminen ja edistäminen, raskauden ehkäisy, tutkimuksiin ja hoitoon ohjaaminen, jälkiehkäisy, raskauden keskeytys, sterilisaatio asiat, seksitautien ehkäisy ja hoito, lapsettomuuteen ja vaihdevuosiin liittyvät asiat.

Käynnit ja käyntikerrat muotoutuvat asiasisällön perusteella. Palvelut ovat asiakkaille maksuttomia.

Terveydenhoitaja Paula Ruuska

puh. 044 4598901, soittoaika ma-pe 8.00-8.30

Äitiysneuvolapalveluilla turvataan odottavan äidin, sikiön, vastasyntyneen ja perheen paras mahdollinen terveys, ehkäistään raskaudenaikaisten häiriöitä ja varmistetaan niiden varhainen toteaminen ja tarvittaessa jatkohoitoon ohjaaminen. Tavoitteena on tulevien vanhempien ja koko perheen tukeminen vuorovaikutuksessa ja vanhemmuuteen kasvussa yksilöohjauksen ja/tai ryhmätyön keinoin.

Ensisynnyttäjille tarjotaan perhevalmennusta, mikä toteutetaan eri ammattilaisten yhteistyönä.

Ensi- ja uudelleen synnyttäjälle tarjotaan "Lapset puheeksi keskustelu" neuvolakäynnin yhteydessä.

Äitiysneuvolassa hoidetaan raskauden seuranta ja jälkitarkastukset sekä seulontatutkimukset. Naisten joukkotarkastustutkimuksiin kutsutaan ikäryhmittäin 30-60-vuotiaat 5 vuoden välein.

Määräaikaisten käyntien lisäksi raskaana olevalle naiselle ja synnyttäneelle järjestetään yksilöllisen tarpeen mukaan lisäkäyntejä äitiysneuvolaan. Lisäkäyntien lisäksi on puhelinneuvontaa.

Terveydenhoitaja Paula Ruuska

puh. 044 4598901, soittoaika ma-pe 8.00-8.30

Lastenneuvolapalveluilla edistetään lapsen fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista terveyttä sekä perheiden hyvinvointia. Lastenneuvolapalvelut on tarkoitettu alle 7-vuotiaille lapsille, heidän vanhemmilleen, huoltajilleen ja sisaruksilleen. Lastenneuvola pyrkii edistämään koko perheen hyvinvointia ja tukemaan perhettä omaksumaan terveellisiä elämäntapoja. Keskusteluissa pyritään auttamaan vanhempia löytämään keinoja ratkaista perheen ongelmia ja luottamaan omiin kykyihinsä kasvattajina.

Lapselle järjestetään ensimmäisen ikävuoden aikana vähintään 9 terveystarkastusta, joihin sisältyy vähintään 2 lääkärintarkastusta lapsen ollessa 4-6 vk ja 8 kk ikäinen sekä laaja terveystarkastus 4 kk iässä. Lapsen ollessa 1-6 v ikäinen vähintään 6 terveystarkastusta, joihin sisältyvät laaja terveystarkastus 18 kk ja 4 v iässä. Laajaan terveystarkastukseen sisältyy huoltajien haastattelu, perheen hyvinvoinnin selvittely, päivähoidon ja esiopetuksen arvio alle kouluikäisen lapsen selviytymisestä niiltä osin kuin se on välttämätöntä hoidon ja tuen järjestämistä varten.

"Lapset puheeksi" -keskustelua tarjotaan 1v, 3v ja 5v kotona hoidettujen lasten perheille??

Terveydenhoitaja Eija Kainu

puh. 044 459 8955, soittoaika ma-pe 8.00-8.30

Neuvolapalveluiden käyntiosoite:

Honkalehdontie 9

43700 Kyyjärvi

Vastuuhenkilöt

Palveluvastaava Sirpa Karisto 044 459 8935, sirpa.karisto@saarikka

Puheterapia

Terveyskeskuspuheterapeuttien työ on kielen, puheen ja äänen häiriöiden lääkinällistä ja terapeuttista tutkimusta ja kuntoutusta. Tavoitteena on lieventää kommunikaatiohäiriöitä, poistaa niiden aiheuttamia haittoja ja ennaltaehkäistä niiden syntyä sekä konsultoida kommunikaatio-ongelmissa. Toimimme yhteistyössä perheiden, muun terveydenhuollon sekä sosiaali- ja koulutoimen kanssa. Työskentely alkaa tutkimuksella, josta vanhemmille annetaan palaute. Yhdessä vanhempien kanssa pohditaan puheterapiajakson tarve ja sovitaan toteutuksesta. Puheterapia on yksilöterapiaa, joka pohjautuu henkilökohtaiseen kuntoutussuunnitelmaan ja sisältää myös vanhempien ohjauksen ja tuen. Puheterapia terveyskeskuksessa on maksutonta.

Terveyskeskuksessa puheterapiaa annetaan pääsääntöisesti **neuvolaisille lapsille**, joilla on kielen ymmärtämisen tai tuoton viivästymää, puheen epäselvyyttä tai äännevirheitä, kielellistä erityisvaikeutta, änkytystä tms. Myös esikouluikää lähestyvän lapsen oppimisvaikeuksien ja lukihäiriöiden ennaltaehkäisy on osa puheterapeutin työtä. Puheterapeuttiin voi ottaa yhteyttä aina, kun lapsen kielellinen kehitys mietityttää. Vanhemmat voivat ottaa yhteyttä suoraan puhelimitse. Lapset tulevat puheterapeutille usein lastenneuvolan ikäkausitarkastuksista terveydenhoitajan ohjaamana. Joskus lähettäjänä toimii lääkäri (terveyskeskus tai keskussairaala), perheneuvola tai terveyskeskuspsykologi. Ohjauksia puheterapiaan tulee myös päivähoidosta ja esikoulusta. Osa puheterapiaa tarvitsevista asiakkaista kuuluu vaikeavammaisuutensa perusteella Kelan kuntoutusvastuulle.

Puheterapeutti Mari Simpanen,

vastaa koko Saarikan alueen puheterapiasta.

puh. 044 459 8886

soittoaika ma klo 9-10 ja to klo 15-16

Palveluvastaava Jouni Levonen

puh. 050 459 8598

Fysioterapia

Karstulan terveysaseman fysioterapiassa arvioidaan alle kouluikäisten lasten karkeamotoriikkaa, ohjataan vanhempia lasten liikkumisen tukemiseen ja tehdään tarvittaessa yksilöllinen jatkosuunnitelma fysioterapian järjestämiseksi lääkinällisenä kuntoutuksena. Lapset ohjautuvat vastaanotolle lastenneuvolan ikäkausitarkastuksista, ajan voi varata myös ilman lähetettä.

Alle kouluikäisten ajanvaraus:

Fysioterapeutti Jukka Lahtinen, puh 044 4598938

soittoaika arkisin klo 11:30-12:30.

Fysioterapeutti käy pitämässä vastaanottoa myös koululla. Vastaanotolla tehdään ryhtitarkastuksia, arvioidaan tuki- ja liikuntaelinoireita ja annetaan itsehoito-ohjeita fyysisen kunnon parantumiseksi. Ajan voi varata suoraan kouluterveydenhoitajalta. Fysioterapeutti pitää myös oppitunnin koululaisille alakoulun aikana.

Koululaisten ajanvaraus:

Fysioterapeutti Teija Nurmivaara, puh. 044 4598891

soittoaika arkisin klo 11:30-12:30.

Toimintaterapia

Terveyskeskustoimintaterapeutin työnkuvaan Saarikassa kuuluu lasten toimintaterapia-arviointien tekeminen sekä ohjaus- ja konsultointikäynnit. Tarvittaessa toimintaterapeutti voi tehdä myös lyhyitä ohjaus- ja konsultointijaksoja koteihin, päiväkoteihin ja kouluihin.

Pidemmät terapiajaksot toteutetaan yksityisten palveluntuottajien toimesta. Toimintaterapeutille ohjaututaan esimerkiksi neuvolan, kouluterveydenhoitajan, lääkärin, erityistyöntekijöiden, päivähoidon työntekijöiden, koulun tai vanhempien kautta.

Arviointiin tarvitaan aina vanhempien suostumus. Arviointikokonaisuus rakennetaan asiakaslähtöisesti lapsen yksilöllisten tarpeiden mukaan ja se voi sisältää esim. vanhempien haastattelun, havainnoinnin päiväkodissa tai koulussa, erilaisten strukturoitujen testien tekemisen, havainnoinnin erilaisten pelien ja tehtävien avulla sekä vanhemmille annettavan loppupalautteen.

Lasten toimintaterapiassa arvioitavia ja kehitettäviä taitoja ovat mm.

- leikki-aidot
- itsestä huolehtimisen taidot
- koulutyöskentelyyn vaadittavat taidot (kuten silmä-käsiyhteistyö, kynätyöskentely, keskittymisen ja tarkkaavuuden ylläpitäminen)
- toiminnoissa tarvittavat sensomotoriset ja hahmottamiseen liittyvät taidot sekä
- kyky ideoida, suunnitella ja toteuttaa erilaisia toimintoja

Toimintaterapia-arvioinnin perusteella lapsi voidaan ohjata yksilölliseen toimintaterapiaan, ryhmätoimintaan tai kehitystä tukevan harrastuksen pariin. Toimintaterapia-arviointi ja toimintaterapia ovat asiakkaalle maksuttomia.

Asiakasvastaanottoja järjestetään Karstulassa.

Toimintaterapeutti Riina Nieminen

Puh. 040 7287788

Soittoaika ma 9-10, to 15-16

Lasten kuntoutustyöryhmä

TEHTÄVÄT:

- Suunnitella ja toteuttaa tukitoimia lapsen ja nuoren kehityksen turvaamiseksi
- Auttaa erityistä tukea tarvitsevaa lasta/nuorta saamaan hänen tarvitsemansa kuntoutuspalvelut
- Edistää viranomaisten sekä muiden yhteisöjen ja laitosten asiakasyhteistyötä kuntoutusasioissa
- Toimia keskustelevana ryhmänä, joka jakaa asiantuntijuuttaan ja konsultoi toisiansa ja terveystieteiden muita työntekijöitä
- Toimia terveystieteiden ulkopuolisten yhteistyötahojen konsulttina
- Tarvittaessa laatia kuntoutussuunnitelma lapselle/nuorelle

Työryhmän käsittelyyn lapsen/nuoren asiaa ohjaava henkilö:

- *kysyy vanhempien luvan asian käsittelemiseen kuntoutustyöryhmässä
- *toimittaa asian tiedoksi yhteyshenkilölle (Mikä on huoli/tarve? Mitä on jo tehty? Ketkä ovat lapsen lähityöntekijät vanhempien lisäksi ja onko tarpeen heidän osallistua kokoukseen?)
- *Varautuu tulemaan mukaan asiaa käsittelevään kokoukseen.

KUNTOUTUSTYÖRYHMÄN JÄSENET KYJJÄRVELLÄ:

lääkäri

puheterapeutti Mari Simpanen

fysioterapeutti Jukka Lahtinen

psykologi Minttu Seppälä

sosiaaliohjaaja Anne Taskinen tai Saija Nissinen

Toimintaterapeutti Riina Nieminen

Ydinryhmään pyritään kutsumaan vanhemmat ja lapsen asioihin olennaisesti liittyviä työntekijöitä (esim. neuvolan th, kouluth, opettaja, päivähoito). Lasten kuntoutustyöryhmä on vaitiolovelvollinen kaikissa lapsen asioissa ja ehdotetuista jatkosuunnitelmista informoidaan ensimmäisenä vanhempia.

YHTEYDENOTOT:

Terveystieteiden psykologi Minttu Seppälä p. 044 4598887

minttu.seppala@saarikka.fi

Vammaispalvelut

Vammaispalvelujen tarkoituksena on edistää ja vahvistaa vammaisen henkilön edellytyksiä elää ja toimia yhdenvertaisena yhteiskunnan jäsenenä sekä ehkäistä, lieventää ja poistaa vammaisuuden aiheuttamia haittoja ja esteitä. Palveluita suunnitellaan yhdessä vammaisen henkilön, hänen perheensä ja lähityöntekijöiden kanssa. Suunnitteluun osallistuvat palveluohjaaja ja tarvittaessa sosiaalityöntekijä. Palvelusuunnitelmaa tarkistetaan määräjain ja aina tarvittaessa.

lisä- ja yhteystiedot:

Palveluohjaaja Minna Vehviläinen

minna.vehvilainen@saarikka.fi

puh 044 459 8214, soittoaika ma-pe klo 9-10

Vammaispalvelulain mukaiset palvelut:

Vammaispalvelulain mukainen kuljetuspalvelu on tarkoitettu henkilölle joka ei vammansa/sairautensa takia voi käyttää julkisia joukkoliikennevälineitä ilman kohtuuttoman suuria vaikeuksia. Kuljetuspalvelu voidaan myöntää mm. asiointiin ja harrastus- ja virkistystoimintaan tarvittaviin matkoihin.

Henkilökohtainen apu kohdistuu niihin toimiin, jotka henkilö tekisi itse, mutta ei niistä vamman tai sairauden vuoksi selviä. Henkilökohtaisen avun tarkoitus on auttaa vaikeavammaista henkilöä omien valintojensa toteuttamisessa niin kotona kuin kodin ulkopuolella.

Asunnon muutostyöt sekä asuntoon kuuluvat välineet ja laitteet.

Vaikeavammaisen henkilön vakituisen asunnon muutostyöt, muutostöiden suunnittelu ja esteiden poisto asunnon välittömästä lähiympäristöstä sekä asuntoon kiinteästi asennettavat välineet ja laitteet korvataan vammaispalvelulain perusteella, jos henkilö vammansa takia välttämättä tarvitsee niitä suoriutuakseen tavanomaisista elämän toiminnoista.

Palveluita haetaan vammaispalvelun sosiaalityöntekijän kautta erillisellä hakemuksella. Hakemuslomakkeet löytyvät Saarikan nettisivuilta

Vammaispalvelut kohdasta. Liitteeksi terveydenhuollon asiantuntijan lausunto.

Lisä- ja yhteystiedot:

Sosiaalityöntekijä Jaakko Kangas

puh. 044 459 8323, soittoaika ma-pe klo 9-10

Kehitysvamma palvelut:

Kehitysvammahuollon palveluilla edistetään kehitysvammaisten henkilöiden mahdollisemman omatoimista suoriutumista päivittäisistä toiminnoista sekä tuetaan kotona asumista. Turvataan heidän tarvitsemansa hoito- ja muu huolenpito. Kehitysvammaiset voivat hakea myös vammaispalvelulain mukaisia palveluita.

Palveluita suunnitellaan yhdessä vammaisen henkilön, hänen perheensä ja lähityöntekijöiden kanssa. Suunnitteluun osallistuvat palveluohjaaja ja tarvittaessa sosiaalityöntekijä. Palvelusuunnitelmaa tarkistetaan määräajoin ja aina tarvittaessa.

Laaditaan erityishuolto-ohjelma (EHO), joka määrittellään kehitysvammalaissa. Erityishuollon tarkoituksena on edistää kehitysvammaisen suoriutumista päivittäisistä toiminnoista ja sopeutumista yhteiskuntaan sekä turvata hänen tarvitsemansa opetus, hoito ja muu huolenpito.

Lisä- ja yhteystiedot:

Palveluohjaaja Minna Vehviläinen

puh 044 459 8214, soittoaika ma-pe klo 9-10

Omaishoidontuki:

Omaishoidolla tarkoitetaan vanhuksen, vammaisen tai sairaan henkilön hoidon ja huolenpidon järjestämistä kotioloissa omaisen tai muun hoidettavalle läheisen henkilön avulla. Mikäli hoito ja huolenpito erityisistä syistä järjestetään hoitajan kotona, sovelletaan ympärivuorokautiseen hoitoon perhehoitajalain (312/1992) säännöksiä silloin, kun myös muut perhehoidolle asetetut edellytykset täyttyvät. Omaishoidon tuki muodostuu omaishoitajalle maksettavasta hoitopalkkiosta ja / tai hoidettavalle annettavista tarvittavista palveluista ja omaishoitajalle järjestettävästä tuesta. Hoitopalkkio määrittellään omaishoitosopimuksessa ja hoidettavalle annettavat palvelut palvelu- ja hoitosuunnitelmassa. Omaishoidon tuki on lakisääteinen palvelu, johon hakijalla ei kuitenkaan ole subjektiivista oikeutta, vaan sitä myönnetään talousarvioon varattujen määrärahojen puitteissa.

Omaishoidon tukea haetaan kirjallisesti tarkoitusta varten osoitetulla lomakkeella. Tukea ensimmäistä kertaa hakeva voi liittää hakemukseen lääkärinlausunnon, mikäli katsoo sen olevan eduksi. Tukea voi hakea Saarikalta ympäri vuoden. Hakemuksen käsittelyaika on kaksi (2) kuukautta. Hakemukset toimitetaan osoitteella:

Saarikka / omaishoidon tuen palveluohjaaja

Aloha-tietotalo, Virastotie 4, 43500 Karstula

Lisä- ja yhteystiedot:

Palveluohjaaja Eija-Maria Leppänen, puh 044 459 6160

Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatus

Kaikilla alle kouluikäisillä lapsilla on oikeus varhaiskasvatukseen.

Varhaiskasvatuksella tarkoitetaan suunnitelmallista ja tavoitteellista hoidon, kasvatuksen ja opetuksen muodostamaa kokonaisuutta, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka. Pedagogiikka tarkoittaa tietoista toimintaa lasten oppimisen ja hyvinvoinnin toteutumiseksi.

Kyyjärvellä varhaiskasvatusta tarjotaan Nopolan päiväkodissa. Toiminnasta vastaavat varhaiskasvatuksen opettajat yhdessä lastenhoitajien kanssa. Päiväkotiin on keskitetty myös vuorohoito. Hallinnosta vastaa varhaiskasvatuksen johtaja.

Päiväkodin toimintaa ohjaa mm. varhaiskasvatuslaki sekä valtakunnalliset ja paikalliset varhaiskasvatussuunnitelmat.

Jokaiselle varhaiskasvatuksessa olevalle lapselle laaditaan lain edellyttämä henkilökohtainen varhaiskasvatussuunnitelma yhteistyössä huoltajien kanssa. Sen avulla määritellään tavoitteet pedagogiselle toiminnalle ja sovitaan siitä, miten kunkin lapsen yksilöllistä kasvua, oppimista ja hyvinvointia tuetaan. Varhaiskasvatuksen henkilöstö tukee lapsen kasvua ja kehitystä yhdessä vanhempien kanssa vanhemmuutta kunnioittaen.

Varhaiskasvatus tekee laaja-alaista yhteistyötä myös mm. varhaiskasvatuksen erityisopettajan, eri terapeuttien, neuvolan, psykologin, sosiaalityön, esikoulun ja koulun kanssa. Yhteistyöllä tuetaan lapsen varhaiskasvatuksen järjestämistä siten, että jokainen lapsi saa oman kehityksensä ja tarpeidensa mukaista hoitoa, kasvatusta ja opetusta.

Varhaiskasvatus on merkittävä osa lapsen kehityksen ja oppimisen polkua ja se muodostaa jatkumon esi- ja perusopetukseen.

Varhaiskasvatuksen johtaja Heli Auranen, puh. 044 459 7099, Koulutie 5, 43700 Kyyjärvi, heli.auranen(at)kyyjarvi.fi

Kyyjärven esi- ja perusopetus

Esiopetusta annetaan Kyyjärvellä osana perusopetusta. Esiopetus on maksutonta. Perusopetuslain mukaan lapsen on osallistuttava vuoden kestävään esiopetukseen ennen oppivelvollisuuden alkamista. Esiopetusta järjestetään koulun lukuvuoden mukaisesti viitenä arkipäivänä viikossa 4 tuntia päivässä. Esiopetuksen kokonaistuntimäärä on 700 tuntia vuodessa. Esiopetusaika vaihtelee vuosittain 9/10-13/14 välillä. Koulupäivän aika riippuu ryhmäjaosta. Kuljetuksessa olevat oppilaat sijoitetaan aamuryhmään.

Perusopetus on maksutonta yleissivistävää koulutusta.

Jokainen Suomessa vakinaisesti asuva lapsi on oppivelvollinen. Tämä koskee myös Suomessa vakituisesti asuvia maahanmuuttajataustaisia lapsia. Oppivelvollisuus alkaa sinä vuonna, kun lapsi täyttää seitsemän vuotta. Oppivelvollisuus päättyy, kun perusopetuksen 1 - 9 luokat on suoritettu tai kun koulun aloituksesta on kulunut kymmenen vuotta.

Opetusryhmät muodostetaan vuosiluokittain. Kuuden ensimmäisen vuoden aikana opetusta antaa yleensä luokanopettaja, joka opettaa kaikkia tai useimpia aineita. Vuosiluokille 7-9 opetus on aineenopetusta, jolloin eri oppiaineita opettavat aineenopettajat.

Nopolan koulu on yhtenäiskoulu. Yhteistyötä tehdään vuosiluokkien kesken ja usein koko koulua koskeva toiminta on yhteistä. Koulun toiminnasta löytyy lisätietoja Peda.net:stä ja sieltä mm. Nopolan koulun opetussuunnitelmasta ja vuosisuunnitelmasta.

Rehtori Sanna Honkonen puh. 044-4597047

Nopolan koulu, Koulutie 5, 43700 Kyyjärvi

henkilökunnan sähköpostiosoitteet ovat muotoa: etunimi.sukunimi@edu.kyyjarvi.fi

Kuraattoripalvelut

Kyyjärvellä kuraattorin työtä tekee vastaava kuraattori. Hän toimii Kyyjärven lisäksi Kannonkosken ja Kivijärven kouluissa. Kuraattorityön tavoitteena on lapsen ja nuoren sosiaalisen hyvinvoinnin ja myönteisen kehityksen sekä koulunkäynnin ja hyvän oppimisen tukeminen. Lain mukaan jokainen oppilas on oikeutettu kuraattoripalveluihin. Kuraattori on koulun työntekijä ja koulussa työskentelevä sosiaalialan ammattilainen. Palvelut koskettavat kaikkia esi- ja perusopetuksen oppilaita. Kuraattorin työn tarkoituksena on järjestää oppilaalle riittävä tuki ja ohjaus sekä muut tarpeelliset toimet koulunkäyntiin ja oppilaiden kehitykseen liittyvien sosiaalisten ja psyykkisten vaikeuksien poistamiseksi.

Kuraattorin tehtävänkuvaan kuuluu oppilastyö ja tukikeskustelut, luokka- ja koulukohtainen työskentely (luokkavierailut, pienryhmätyöskentely, vanhempainillat, tapahtumat, jne.), kodin ja koulun yhteistyö sekä vanhemmuuden tukeminen, koulun oppilashuoltotyöryhmään ja oppilashuoltotyön koulu- ja seutukohtaiseen kehittämiseen osallistuminen, konsultaatio sekä verkostoyhteistyö. Kuraattorin yhteistyökumppaneita ovat oppilaan ja hänen perheensä lisäksi koulun henkilöstö ja muut lasten ja nuorten kanssa työskentelevät tahot alueella.

Kuraattoriin voi ottaa yhteyttä erilaisissa lapsen ja nuoren koulunkäyntiin, perhetilanteeseen, kasvuun ja hyvinvointiin sekä sosiaalisiin suhteisiin liittyvissä asioissa. Kuraattorin kanssa voi pohtia esimerkiksi oppilaan koulumotivaatioon, käytös- ja mielialaoireiluun sekä kiusaamiseen liittyviä asioita. Keskustelut kuraattorin kanssa ovat maksuttomia ja luottamuksellisia. Tarvittaessa kuraattori ohjaa oppilaan muihin lapsille ja nuorille tarjolla oleviin palveluihin ja toimii yhteistyössä näiden tahojen kanssa.

Koulukuraattorin työskentelytila on Nopolan koululla.

Koulukuraattori Anu Hakkarainen
p. 044 4597813
s-posti:anu.hakkarainen(at)kivijarvi.fi

Koulupsykologi

Koulupsykologi tekee sekä yhteisöllistä että yksilöllistä oppilashuoltotyötä lasten ja nuorten, perheiden, koulun henkilökunnan sekä yhteistyötahojen kanssa. Koulupsykologipalveluiden piiriin kuuluvat kaikki koululaiset esikoulusta yläkouluun sekä lukion opiskelijat. Koulupsykologipalvelut pohjautuvat oppilashuoltolakiin. Koulupsykologi on peruskoulun oppilashuoltoryhmän vakiojäsen.

Koulupsykologin työhön kuuluu oppimisvalmiuksien ja erilaisten koulunkäytävaikeuksien arviointi neuvottelujen ja psykologisten tutkimusvälineiden avulla. Koulupsykologin tehtävänä on suunnitella tarvittavia tukitoimia yhdessä opettajien, huoltajien ja tarvittaessa muiden asiantuntijoiden kanssa sekä seurata tukitoimien vaikutuksia oppilaiden koulunkäyntiin. Koulupsykologi tukee lasta, nuorta ja perhettä sekä oppilasryhmiä tarpeen mukaisesti.

Syynä yhteydenottoon voi olla esimerkiksi haastava elämäntilanne, ahdistuneisuus, matala mieliala, paniikkioireilu, stressi, pelot, tai erilaiset koulunkäytävaikeudet. Tapaamisia voidaan järjestää säännöllisesti tai kertaluontoisesti. Koulupsykologin kanssa käydyt keskustelut ovat luottamuksellisia. Tapaamiset sovitaan pääasiassa ajanvarauksella puhelimitse.

Yhteyttä voi ottaa oppilas/opiskelija itse, huoltaja, koulun työntekijä tai yhteistyötahon edustaja. Tarvittaessa oppilas/opiskelija voidaan ohjata muidenkin palvelujen piiriin (esimerkiksi perheneuvolaan, nuorisopsykiatrian poliklinikalle) yhteistyössä vanhempien kanssa.

Koulupsykologin työtila sijaitsee Nopolan koululla. Koulupsykologi työskentelee Kyyjärvellä pääasiassa torstaisin kuukauden 1-3 viikko.

Psykologi Sonja Reini

p. 044 7114511

helmi -viestit

sonja.reini(at)karstula.fi

Kouluterveydenhuolto jatkaa lapsen terveydenhuoltopalveluita neuvola-asiakkuuden päätyttyä. Tavoitteena on:

- oppilaan kasvun ja kehityksen sekä terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen
- vanhempien ja huoltajien kasvatustyön tukeminen
- oppilaan erityisen tuen tai tutkimusten tarpeen varhainen tunnistaminen ja tukeminen sekä pitkäaikaisesti sairaan lapsen omahoidon tukeminen yhteistyössä muiden oppilashuollon toimijoiden kanssa sekä tarvittaessa jatkotutkimuksiin ja -hoitoon ohjaaminen
- kouluympäristön terveellisuuden ja turvallisuuden sekä koulu yhteisön hyvinvoinnin edistäminen ja seuranta
  - suun terveydenhuolto (hammashoitola hoitaa)
  - oppilaan terveydentilan toteamista varten tarpeelliset erikoistutkimukset

Pääsääntöisesti näitä asioita hoidetaan vuosittaisissa terveystarkastuksissa. 1, 5 ja 7-8 lk:lla järjestetään laaja terveystarkastus, johon sisältyy huoltajien haastattelu, perheen hyvinvoinnin selvittely ja vanhempien ja oppilaan luvalla opettajan arvio lapsen selviytymisestä koulussa niiltä osin, kun se on välttämätöntä hoidon ja tuen järjestämistä varten, sekä lääkärintarkastus. Muiden luokkien oppilaat käyvät määräaikaistarkastuksessa terveydenhoitajalla.

Huoltajat voivat ottaa yhteyttä myös oma-aloitteisesti missä tahansa oppilaan hyvinvointiin liittyvässä asiassa. Terveystarkastajan tavoittaa joko puhelimitse, sähköpostilla tai Helmi-viestillä.

terveydenhoitaja Eija Kainu

p. 044 459 8955, eija.kainu(at)saarikka.fi

13 Perheneuvola

Perheneuvola palvelee Saarikan alueella asuvia perheitä, joissa on alle 18-vuotiaita lapsia, lasten ja nuorten kehitykseen, käyttäytymiseen ja tunne-elämän pulmiin sekä vanhemmuuteen, parisuhteeseen ja perheen ihmissuhteisiin liittyvissä asioissa. Perheneuvolatyöhön sisältyy lasten kasvuun ja kehitykseen, perhe-elämään, ihmissuhteisiin ja sosiaalisiin taitoihin liittyvää arviointia, ohjausta, asiantuntijaneuvontaa ja muuta tukea. Perheneuvola on matalan kynnyksen palvelu. Lähetettä ei tarvita ja yhteyttä voi ottaa halutessaan myös nimettömänä.

Perheneuvolassa työskentelee kaksi psykologia ja yksi sosiaalityöntekijä. Lisäksi lastenpsykiatripalveluita ostetaan n. 1 päivä /kk.

Perheneuvolasta järjestetään tarvittaessa asiakasvastaanottoja Kyyjärven terveyskeskuksen tiloissa. Kyyjärvellä asuvien on mahdollista tulla käynnille myös Saarijärvelle. Lastenpsykiatrin vastaanottokäynnit ovat aina Saarijärvellä.

Perheneuvolan työntekijät tekevät Kyyjärvellä monitoimijaista yhteistyötä kunkin asiakaslapsen ja -perheen tarpeiden mukaan päivähoidon, neuvolan, koulun opettajien ja oppilashuollon henkilökunnan, sosiaalitoimen, mielenterveystoimiston ja/tai muiden lapsen ja perheen asioissa toimivien tahojen kanssa. Perheneuvolan työntekijät osallistuvat tarvittaessa lasten kuntoutustyöryhmään, Lapset puheeksi -neuvonpitoihin ja yksilöllisiin oppilashuollon palavereihin.

Perheneuvolatyöskentely aloitetaan usein yhteisellä aloituspalaverilla asiakasperheen perheneuvolaan ohjaavan tahon kanssa ja lapsen tutkimusjakson jälkeen käydään palautekeskustelu ohjaavan tahon ja perheen kanssa sekä muiden asiakkaan tai perheen kannalta tärkeiden tahojen kanssa.

Yhteystiedot:

Psykologi Marketta Paananen

p. 044 459 8430

Psykologi Laura Toivanen

p. 044 459 8297 (ma ja ke)

Sosiaalityöntekijä Kristiina Korpirinne

p. 044 459 8316

Perheneuvolan toimisto

p. 044 459 8337

Lastenpsykiatrin palvelut tarvittaessa.

Perheneuvolan työntekijät soittoaika ma, ke ja pe klo 8.00-9.00

Terveyskeskuspsykologi

Terveyskeskuspsykologit kuuluvat hallinnollisesti Terapiapalveluihin mutta lakisääteisesti olemme myös osa äitiys- ja lastenneuvolan työryhmää. Periaatteessa asiakuntaan kuuluu koko väestö vauvasta vaariin. Työn painopiste on ennaltaehkäisevässä ja varhain puuttuvassa työssä.

Työmuotoja ovat mm:

- Yhteistyötahojen konsultaatiot- ja neuvottelut
- Varhaisen tuen ryhmät (lasten asioiden käsittely vanhempien luvalla)
- Yhteistyö yksityisten palveluntuottajien kanssa
- Lastenkuntoutustyöryhmän vakiojäsenyys
- Psykologiset tutkimukset (lasten kehitysarviot ja aikuisten kognitiiviset tutkimukset)
- Yhteenvetojen kirjoittaminen ja palautekeskustelut
- Yksilö- ja perhekäynnit (kriisikäynnit, tukikäynnit, terapiajaksot, perhekäynnit)
- Verkostoistunnot sekä lasten ja perheiden että aikuisten asioissa
- Erilaiset ryhmä- ja yleisötilaisuudet (alustukset, koulutukset)

Terveyskeskuspsykologi Karstula

Minttu Seppälä p. 044 4598887

minttu.seppala@karstula.fi

15 Terveyskeskus, vastaanotto toiminta

Lapset ja perheet tulevat vastaanotoille hoidon tarpeen arvion näkökulmasta. Kiireettömille vastaanotoille, jos vaiva ei ole akuutti ja päivystykseen päivystyksellisen vaivan kanssa. Laboratorioon ja röntgeniin mennään lääkärin tai hoitajan läheteellä.

Lääkärin ajanvaraus, hoidon tarpeen arviointi ja neuvonta

ke-to klo 8.00–14.00, ma-ti ja pe suljettu
puh. 040 157 8947

Mikäli lääkäri ei ole tavoitettavissa tulee yhteys ottaa Karstulan terveysasemalle:
Karstula itä, puh. 040 157 8921
Karstula länsi, puh. 040 157 8922

Reseptit uusitaan oman lääkärin vastaanotolla, varaudu kahdeksan (8) vuorokauden toimitusaikaan.

Tee ajanvarauspyyntö vastaanotolle ympäri vuorokauden ilman puhelinjonotusta. Täytä alla olevasta linkistä aukeava sähköinen lomake ja me ohjaamme sinut suuremmin oikean hoidon alkuun.

Näytteenotot Kyyjärven terveysasemalla ke ja to klo 7.00–9.00
Röntgenpalvelut Karstulan terveysasemalla.

Lähipäivystys järjestetään:

- arkisin klo 8–15 Karstulan terveysasemalla
- arkisin klo 16 – 18 Saarijärven terveysasemalla
- yöpäivystys klo 18 – 08 Keski-Suomen keskussairaalassa Jyväskylässä

- lauantaisin ja sunnuntaisin Saarijärven terveysasemalla klo 8 – 15, aattopäivinä ja juhlapäivinä klo 8.00-15.00 Saarijärven terveysasemalla ja muilta osin keskussairaalassa.

Tarkemmat aukioloajat ja toiminta löytyy www.saarikka.fi-sivuilta.

Hammashoitola

Hammashoitolan tehtävänä on edistää suun terveyttä. Alle 18-vuotiaat kutsutaan hammashoittoon säännöllisesti, yksilöllisen tarpeen mukaisesti. Tärkein työ on auttaa jokaista lasta ja perhettä kotona tapahtuvassa suunhoidossa niin, että jokaisella lapsella olisi mahdollisuus ehjiin hampaisiin ja terveeseen suuhun. Terveyden edistämistyötä tehdään kouluissa, päiväkodeissa, hoitolaitoksissa ja erinäisissä tapahtumissa koko Saarikan alueella.

Sähköisesti hammashoitolaan voi olla yhteydessä 24/7 KLINIK –ohjelman kautta, johon pääsee Saarikan nettisivuilta www.saarikka.fi.

Ajanvaraus

klo 8-16 puh. 040 157 8984

Palveluaika

Arkisin klo 8-15 viikko kuukaudessa

Voit käyttää suun terveydenhuollon ajanvarauspalveluja myös internetissä ja tekstiviestien välityksellä.

Netissä voit siirtää, perua ja tarkistaa hoitoaikasi.

[Sähköinen ajanvarauspalvelu](#)

Tekstiviestien välityksellä voit olla yhteydessä hoitolaan, saada viestejä hoitolasta sekä vastaanottaa ajanvarauksia ja peruutusaikoja. Kirjoita nimesi, henkilötunnuksesi ja asiasi, lähetä viesti tekstiviestinumeroon 040 157 8945.

Päivystysnumero arkisin klo 8-10: puh. 040 157 8983.

Valtakunnallinen päivystysnumero iltaisin ja viikonloppuisin puh. 116 117.

Vastuhenkilöt

vastaava hammaslääkäri Tarja Saastamoinen puh. 044 459 8916 sähköposti
tarja.saastamoinen@saarikka.fi

17 Erikoissairaanhoito

Keski-Suomen keskussairaala (KSKS) sijaitsee Jyväskylässä ja on sairaanhoitopiirimme erikoissairaanhoitoa antava yksikkö. KSKS vastaa keski-suomalaisien erikoissairaanhoitosta läheisessä yhteistyössä terveyskeskusten, Jokilaakson sairaalan ja Kuopion yliopistollisen sairaalan sekä eräiden muiden erityistason palveluja tuottavien sairaaloiden kanssa.

YHTEYSTIEDOT

Keski-Suomen sairaanhoitopiiri

Keskussairaalantie 19
40620 Jyväskylä
puh. 014 269 1811

Lastenpsykiatria

Lastenpsykiatrian erikoisalalla tutkitaan ja hoidetaan alle 13-vuotiaita lapsia.

Tavallisimpia tutkittavia ja hoidettavia sairauksia / ongelmia ovat

- vuorovaikutusongelmat
- käyttäytymisen ja tunne-elämän ongelmat
- neuropsykiatriset ongelmat

Lastenpsykiatrian tutkimukset ja hoito toteutetaan lastenpsykiatrian poliklinikalla ja lastenpsykiatrian päiväosastolla. Osastohoito on Kuopiossa. Yhteistyötä tehdään lapsen perheen sekä verkostojen kanssa (päiväkodit, koulu, lastensuojelu). Lasten mielenterveystyön perustason toimijoita ovat esim. neuvoloiden ja kouluterveydenhuollon psykologit, kuraattorit sekä perheneuvoloiden työntekijät.

Lastenpsykiatrian poliklinikalle tarvitaan lähete tai konsultaatiopyyntö (terveyskeskuslääkäriltä, koulu- tai neuvolalääkäriltä, yksityiseltä lääkäriltä, muun alan erikoislääkäriltä). Lähetteen tekemisen erikoissairaanhoidon lastenpsykiatrialle tulisi olla yhteistyöprosessi perustason toimijoiden ja perheiden kanssa. Lähetteen kiireellisyys arvioidaan ja lapsi perheineen kutsutaan vastaanotolle kiireellisyysarvion perusteella.

Lähetteen syynä voi olla esimerkiksi:

Raskausaikana: syntyvä vauva ei herätä odotettuja tunteita, mielikuva vauvasta on negatiivinen, perheessä vanhempia psyykkisesti kuormittava tilanne

Vauva- ja taaperoiikäisellä: kykenemättömyys lohduttautumiseen, reagoimattomuus, apatia, vuorovaikutusongelmat, kehityksen hidastuminen

Leikki-ikäisellä: kontrolloimaton käytös, syrjään vetäytyvyys, pakko-oireet, symbioottinen riippuvuus, tuhriminen, masennus, itsetuhoisuus

Kouluikäisillä: vaikea tunne-elämän, vuorovaikutuksen tai käyttäytymisen häiriö, traumaattisten kokemusten aiheuttama vakava stressihäiriö, syömishäiriö

Lastenpsykiatrian poliklinikalla toimii työryhmiä, joilla on omat erikoisosaamisen alueensa

- Pikkulapsipsykiatrian työryhmä tutkii ja hoitaa alle kouluikäisiä lapsia ja heidän perheitään sekä järjestää päiväosastolla perhepäiviä ja -jaksoja
- Kouluikäisten työryhmät tutkivat ja hoitavat alakouluikäisiä lapsia ja heidän perheitään sekä järjestävät päiväosastolla perhepäiviä ja -jaksoja
- Intensiivisen avohoidon työryhmä arvioi ja hoitaa yhteistyössä lastensuojelun kanssa tiivistä työskentelyä tarvitsevia lapsia perheineen
- Psykoterapiatyöryhmä huolehtii psykoterapia-arvioinneista ja psykoterapioiden seurannoista

Lähetteen lastenpsykiatriseen päivystykseen voi saada terveystieteidenkeskuksesta tai muulta lääkäriltä. Päivystysajan ulkopuolella (klo 8.00–15.15) lastenpsykiatrinen intensiivisen hoidon työryhmä voi tehdä päivystyksellisiä lastenpsykiatrisia arviointeja.

Lastenpsykiatrian poliklinikka on avoinna ma-pe klo 8-16. Ajanvarauksiin liittyvissä asioissa yhteys **osaston sihteeriin** puh. 014 269 2018 klo 8-15.

Huomioitahan, että lastenpsykiatrian poliklinikka toimii kahdessa eri rakennuksessa:

- keskussairaalan päärakennuksen ensimmäisessä kerroksessa
- keskussairaalan rakennuksessa 45

Tarkista tapaamispaikka kutsukirjeen vasemmasta yläreunasta.

19 Nuorisopsykiatria

Nuorisopsykiatrialla tutkitaan ja hoidetaan 13–17-vuotiaita nuoria. Tarvittaessa hoito voi jatkua pidempäänkin. Liikkuva työryhmä ja kuntoutus tarjoavat palveluita 22 ikävuoteen saakka. Nuorten keskeisiä mielenterveyden häiriöitä ovat

- ahdistuneisuushäiriöt,
- erilaiset masennustilat,
- syömishäiriöt ja
- sosiaaliseen toimintakykyyn liittyvät ongelmat.

Hoito koostuu usein eri hoitomuotojen yhdistelmästä, esimerkiksi psykoterapiasta, perhetyöstä, ryhmätoiminnasta ja lääkehoidosta. Myös yhteistyö koulun, oppilaitoksen tai sosiaalitoimen kanssa on mahdollista.

Nuorisopsykiatrian osasto sijaitsee Keskussairaalassa. Nuorisopsykiatria tarjoaa polikliinista hoitoa Pohjoisen Keski-Suomen nuorille Äänekoskella.

Puhelin: 014 269 2001

Osoite: Kauppakatu 10, 44100 Äänekoski

Nuorisopsykiatrian liikkuva työryhmä KOLIKKO

Nuorisopsykiatrisen erikoissairaanhoidon liikkuvat konsultaatiot, hoidontarpeen arviot ja lyhyet interventiot

Keski-Suomen alueella:

- 13-17-vuotiaille perustasolle
- alle 23-vuotiaille toisen asteen oppilaitoksille, ammattikorkeakoululle ja sosiaalitoimen jälkihuollon nuorille

Työskentely tapahtuu yhteistyössä yhteyttä ottaneen työntekijän kanssa.

Tavoitteena

- on tulla verkoston tueksi, kun herää huoli nuoren psyykkisestä voinnista
- on arvioida hoidon tarvetta ja sen järjestämistä
- on tunnistaa varhaisessa vaiheessa ne nuoret, joilla on riski sairastua vakavasti.

20 Aikuisten mielenterveyskeskus

Saarikan mielenterveyskeskuksessa annetaan mielenterveyteen liittyvää neuvontaa, hoitoa, kuntoutusta ja tehdään tutkimuksia. Hoito perustuu vapaaehtoisuuteen ja luottamuksellisuuteen.

Saarikan vaihde *014 459 8208

Karstulan toimisto,

Hämeenpurontie 9, 43500 Karstula

- Ylilääkäri Venola Jarkko *014 459 8208 (soittoaika ma-ti ja pe 12.00-13.00)
- Sairaanhoidtaja Sorsamäki Soila 044 459 8906

Saarijärven toimisto,

Sairaalan tie 2, 43100 Saarijärvi

- Palveluvastaava Levonen Jouni 050 459 8598
- Ylilääkäri Venola Jarkko *014 459 8208 (soittoaika ma-ti ja pe 12.00-13.00)
- Erikoislääkäri Nyrönen Miia 044 459 8593 (toimisto)
- Lääkäri Korpinen Maija 044 459 8593 (toimisto)
- Psykologi Pollari Kirsi 044 459 8595
- Psykologi Berg Jaana 044 459 8597
- Sairaanhoitaja Nieminen Atte 044 459 8717
- Sairaanhoitaja Lammi Helena 044 459 8714
- Sairaanhoitaja Dahlblom Heli 044 459 8596
- Toimisto Kylmälahti Ritva/ Kauppinen Irmeli 044 459 8593

21 Lapsiperheiden kotipalvelu/perhetyö

Lapsiperheiden kotipalvelu eli perhetyö on tilapäistä apua lapsiperheiden äkilliseen tarpeeseen tai arjessa selviytymiseen.

Palvelu on maksullista. Maksut vahvistetaan vuosittain ja ne löytyvät Saarikan nettisivuilta. Hinnat 1.1.2019 alkaen ovat 7€/h, max. 40€/päivä.

Maksuihin voi hakea toimeentulotukea Kelalta. Mikäli toimeentulotukioikeutta ei muodostu, voi maksuihin hakea alennusta Saarikasta nettisivuilta löytyvällä lomakkeella.

Perhetyöntekijöitä on Saarikassa kaksi. Molemmat työskentelevät koko Saarikan alueella.

Kotipalvelun myöntämisen kriteereitä ovat:

- vanhemman sairastuminen tai vammautuminen
- raskauteen ja synnytykseen liittyvät tilanteet (esim. suurperhe, lapsen sairaus tai vammaisuus)
- äkillinen elämänmuutos
- vanhemman uupumus
- lapsen sairaus tai vammaisuus
- välttämätön asiointi esim. sairaala tai terapiakäynti
- perheen arkirutiinien sujuvuuden vahvistaminen

Lapsiperheiden kotipalvelua ei anneta:

- pitkäkestoiseen päivittäiseen lastenhoitoon
- siivoukseen
- äkillisesti sairastuneen lapsen hoitoon, jos vanhemmalla on oikeus jäädä hoitamaan lasta
- kotona tehtävän etätöiden, opiskelun ja harrastuksen vuoksi
- henkilökohtaisen avustajan tarpeeseen

Lapsiperheiden kotipalvelun tilaukset:

vastaava perhetyöntekijä Terhi Oikari p. 044 4598734
maanantaisin klo 8.00 - 9.00 ja to 12.00-13.00.

Lapsiperheiden kotipalvelua voi hakea myös hakulomakkeella

http://www.saarikka.fi/fi-FI/Ohjeet_asiakkaalle/Lomakkeet

Lapsiperheiden kotipalvelu

Nina Ruutinen, puh. 044 459 6586

Marjo Tuoriniemi puh. 040 65733

22 Sosiaaliohjaus

Sosiaaliohjaajat antavat ohjausta ja neuvontaa sekä tekevät sosiaalihuoltolain mukaiset palvelutarpeen arvioinnit ja järjestävät arvioinnin mukaisia palveluja lapsiperheille sekä vastaavat sh:n mukaisista yleisten palvelujen asiakasprosesseista. Sosiaaliohjaus perustuu asiakassuunnitelmaan ja on suunnitelmallista ja tavoitteellista työskentelyä yhdessä perheen kanssa tilanteessa, jossa perhe tarvitsee tilapäisesti tukea ja ohjausta arjesta selviytymiseen. Tavoitteena tukea ja ohjata perheitä tilanteissa, joissa omat voimavarat ovat osoittautumassa riittämättömiksi.

Sosiaaliohjaaja työskentelee myös jälkihuollon piirissä olevien nuorten kanssa. Sosiaaliohjaajat toteuttavat myös valvottuja tapaamisia ja tuettuja vaihtoja lasten ja vanhempien tapaamisiin liittyen sekä ovat mukana perhekuntoutustyöskentelyssä ja vanhemmuuden arviointityöskentelyssä. Tietyissä tilanteissa (lähinnä lastensuojelun päätöksellä) voidaan myös ostaa sosiaaliohjausta yksityisiltä palveluntuottajilta.

Tapaamiset ajanvarauksella. Palvelu tarjotaan koko Saarikan alueelle.

Sosiaaliohjaajat

Anne Taskinen
puh. 040 727 7890

Saija Nissinen
puh. 040 667 9772

Soittoajat ma - ke ja pe klo 12 - 13.

Torstaisin ei ole soittoaikaa.

Muuna aikana voi jättää soittopyynnön puhelinvastaajaan tai sähköpostiin.
etunimi.sukunimi(at)saarikka.fi

23 Perheohjaus

Perheohjaus on lapsiperheille tarjottavaa suunnitelmallista ja kokonaisvaltaista tukea. Tuen tarve havaitaan usein neuvolassa, päivähoidossa tai palvelutarpeen arvioinnin yhteydessä. Myös perhe voi ottaa itse yhteyttä.

Perheohjaus on asiakkaan ja hänen perheensä hyvinvoinnin tukemista. Tarkoituksena on perheen omien voimavarojen vahvistaminen ja vuorovaikutuksen parantaminen. Perhettä autetaan antamalla neuvoja lasten eri ikävaiheissa ilmeneviin haasteisiin, esimerkiksi:

- Vauvaperhetyö
- Uhmaikä ja tottelevaisuusongelmat
- Koulunkäyntiin liittyvät ongelmat; Kouluperheohjauksessa perheohjaaja tekee oman asiakaslapsensa osalta perhetyötä sekä kotona että koululla jonkun sovitetun jakson. Jaksolle asetetaan tavoitteet. Samaa käytäntöä voidaan soveltaa päivähoidon.
- Perustietoa ja ohjausta mm. ADHD/ADD -lapsen kanssa toimimiseen

Perheohjaus on luonteeltaan kokonaisvaltaista, suunnitelmallista ja pitkäjänteistä. Ohjauksella tuetaan erityistä tukea tarvitsevien lasten ja nuorten terveyttä ja kehitystä, edistetään lapsiperheiden itsenäistä toimintakykyä ja lisätään perheiden elämänhallintaa. Perheohjauksella vahvistetaan vanhemmuutta ja tuetaan lapsen tasapainoista kasvua ja kehitystä. Tavoitteena on tarjota lapsiperheille tukea mahdollisimman varhaisessa vaiheessa heti huolen havaitsemisen jälkeen.

Saarikassa perheohjausta tarjotaan:

- Sosiaalihuoltolain mukaisena yleisten perhepalvelujen perhetyönä
- Sosiaalihuoltolain mukaisena yleisten perhepalvelujen erityisen tuen perhetyönä
- Lastensuojelussa avohuollon tukitoimena tehostettuna perhetyönä lapselle, jolla on palvelutarpeen arvioinnin yhteydessä todettu lastensuojelun tarve

Perhetyön intensiivijaksoja tarjotaan mahdollisuuksien mukaan.

Perhekuntoutusta järjestetään perheen kotiin vietyinä. Kuntoutus kestää sovitun jakson, on tiivistä (päivittäistä) työskentelyä ja kuntoutukselle sovitaan tavoitteet. Kuntoutukselta päätetään sosiaalityöntekijä. Tietyissä tilanteissa (lähinnä lastensuojelun päätöksellä) voidaan myös ostaa perheohjausta yksityisiltä palveluntuottajilta.

Perheohjaus on perheelle maksutonta.

Yleisten perhepalvelujen perheohjausta voi tilata:

Sosiaaliohjaajat

Anne Taskinen

puh. 040 727 7890

Anne-Mari Hietikko

puh. 040 667 9772

Soittoajat maanantai, tiistai, keskiviikko ja perjantai klo 12.00 -13.00.

Perheohjaajat:

Karstulan toimipiste

Terhi Oikari (vastaava), puh. 044 4598734

Lapsiperheiden sosiaalityö

Perhesosiaalityö sisältää sosiaalihuoltolain mukaisen ja lastensuojelulain mukaisen palvelutarpeen arvioinnin. Palvelutarpeen arvioinnin jälkeen lapsi siirtyy tarpeen mukaiseen asiakkuuteen:

- sosiaalihuoltolain mukaiseen yleisen tuen asiakkuuteen
- sosiaalihuoltolain mukaiseen erityisen tuen asiakkuuteen tai
- lastensuojelun asiakkuuteen tai
- hänen asiakkuutensa päätetään.

Asiakkuuteen jäävälle lapselle ja perheelle järjestetään palvelutarpeen arvioinnin perusteella tarvittavat palvelut. Perhesosiaalityö on suunnitelmallista ja tavoitteellista muutostyöskentelyä yhdessä perheen kanssa. Sosiaalityö perustuu asiakassuunnitelmaan ja sen tarkoituksena on tukea ja ohjata asiakkaita tilanteissa, joissa arjen hallinta uhkaa vaarantua tai on vaarantunut. Sosiaalihuoltolain mukaisen erityisen tuen tarpeessa oleville asiakkaille ja lastensuojelun asiakkuudessa oleville lapsille määritellään oma sosiaalityöntekijä, joka vastaa palvelujen järjestämisestä.

Lastensuojelun sosiaalityö sisältää lastensuojelun tarpeen arvioinnin ja asiakassuunnitelman mukaisen asiakastyön. Lastensuojelun sosiaalityö on suunnitelmallista ja tavoitteellista työtä yhdessä lastensuojelun asiakkaana olevan perheen kanssa avohuollon tukitoimena sekä sijaishuollon ja jälkihuollon yhteydessä.

Sosiaalihuoltolain mukaista sosiaalityötä tarjotaan myös **aikuisien sosiaalipalvelujen** asiakkuudessa oleville perheille.

Sosiaalityötä tarjoavat aikuisten sosiaalipalvelujen sosiaalityöntekijät, perhesosiaalityöntekijät tai sosiaaliohjaaja. Sosiaalityö perustuu asiakassuunnitelmaan ja sen tarkoituksena on tukea ja ohjata asiakkaita tilanteissa, joissa arjen hallinta uhkaa vaarantua tai on vaarantunut.

Saarikassa on pilotoitu 1.2.2018 alkaen valtakunnallisessa Lape-hankkeessa systeemisen lastensuojelun toimintamallia. Systeemisen työskentelyn toimintamallia ollaan ottamassa pikkuhiljaa käyttöön myös perhesosiaalityössä ja aikuisten sosiaalityössä. Systeemisen toimintamallin mukainen työskentely lisää asiakkaan omaa osallisuutta asioidensa käsittelyssä.

Lapsiperheiden sosiaalityöntekijöitä on 6, heistä kaksi perhesosiaalityössä ja neljä lastensuojelun sosiaalityössä. Kaikki työskentelevät koko Saarikan alueella. Perhesosiaalityössä työskentelee lisäksi kaksi sosiaaliohjaajaa.

Perhesosiaalityö (koko Saarikan alueella)

Sosiaalityöntekijä Sari Pöyhönen, puh. 044 459 8734

Sosiaalityöntekijä Marjut Vähätiitto, puh. 040 8096 664

Lastensuojelun sosiaalityöntekijät:

Jaana Viikilä, puh. 044 459 7012

Saila Grönholm, puh. 044 711 4513

Paula Hankila, puh. 040 717 7031

Vastuuhenkilöt

Palveluvastaava Tiina Mankonen, puh. 044 459 8327

Soittoajat ma - ke ja pe klo 12 - 13. Torstaisin ei ole soittoaikaa.

Muuna aikana voi jättää soittopyynnön puhelinvastaajaan tai sähköpostiin. Sosiaalityöntekijöitä voi myös konsultoida lastensuojeluilmoitukseen liittyvissä asioissa sekä muuten huolta herättävissä ja mietityttävissä asioissa.

Alla olevassa linkissä on sähköisesti täytettävät lomakkeet lastensuojeluilmoitus ja pyyntö palvelutarpeen arvioimiseksi. Lomake tulostetaan täyttämisen jälkeen, allekirjoitetaan ja lähetetään osoitteella: Perusturvaliikelaitos Saarikka, Palveluvastaava Tiina Mankonen, PL13, 43101 Saarijärvi. Lomakkeen voi myös tulostaa ja täyttää käsin.

Lastensuojeluilmoitus-lomake http://www.saarikka.fi/fi-FI/Ohjeet_asiakkaalle/Lomakkeet

Pyyntö palvelutarpeen arvioimiseksi/Ilmoitus sosiaalihuollon tarpeesta –lomake http://www.saarikka.fi/fi-FI/Ohjeet_asiakkaalle/Lomakkeet

Ennakollinen lastensuojeluilmoitus –lomake http://www.saarikka.fi/fi-FI/Ohjeet_asiakkaalle/Lomakkeet

25 Lastenvalvoja

Isyyden vahvistaminen, huolto- ja tapaamissopimukset, elatussopimukset sekä kaikkiin edellisiin liittyvä ohjaus ja neuvonta. Lastenvalvoajapalveluiden tarkoituksena on edistää lapsen oikeutta molempiin vanhempiinsa ja valvoa siitä seuraavien lapsen oikeuksien toteutumista sekä tukea vanhempia lapsioikeudellisiin asioihin liittyvissä neuvotteluissa.

Lapsioikeudellisia asioita (asuminen, huolto- ja tapaamisoikeus, elatus, käräjäoikeuden vaatimat olosuhdeselvitykset, isyyden vahvistaminen) hoitaa lastenvalvoja.

Lastenvalvojan kautta järjestetään käräjäoikeuden päättämät ja lastenvalvojan vahvistamat valvotut ja tuetut tapaamiset sekä valvotut vaihdot.

Saarikan alueen lastenvalvoja on tavattavissa neljänä päivänä viikossa (ti - pe). Lastenvalvoja ottaa vastaan ajanvarauksella pääsääntöisesti Saarijärven kaupungintalolla.

Palvelua tarjotaan koko Saarikan alueella.

Yhteystiedot:

Teija Kemppainen, lastenvalvoja puh. 044 711 4533

Puhelinaika ti, ke ja pe klo 12 - 13, torstaisin ei ole puhelinaikaa

Katuosoite: Sivulantie 11, 43100 Saarijärvi

Postiosoite: Perusturvaliikelaitos Saarikka/Lastenvalvoajapalvelut
PL 13, 43100 Saarijärvi

Vastuuhenkilöt

Palveluvaastaava Tiina Mankonen puh. 044 459 8327

Päihdetiimi tekee palvelutarpeen arviointia ja järjestää arvioinnin perusteella päihdepalveluja. Päihdetiimin asiakkaaksi pääset ilman lähetettä. Saarikan päihdetiimiin kuuluvat sosiaalityöntekijä ja sairaanhoitaja.

Päihdepalveluja ovat:

- päihdetiimin työntekijöiden suunnitelmallinen muutostyöskentely yhdessä asiakkaan kanssa
- avokuntoutus
- katkaisuhuolto
- laituskuntoutus
- huumevieroitushoito

Päihdetiimi tekee tiivistä yhteistyötä muiden aikuisten sosiaalipalveluiden kanssa, perheiden sosiaalipalveluiden, terveyspalveluiden, vammaisten palveluiden sekä ikäihmisten palveluiden kanssa.

Päihdetyö, Saarikan alue:

Anu Paananen, sosiaalityöntekijä

puh. 044 459 8555

Päihdesairaanhoitaja Tiina Järvinen

puh. 044 711 4534

Yhteydenotto myös Saarikan nettisivuilta löytyvän Klinik.fi:n kautta

Alla olevassa linkissä on sähköisesti täytettävä lomake pyyntö palvelutarpeen arvioimiseksi. Lomake tulostetaan täytön jälkeen ja allekirjoitetaan sekä lähetetään osoitteella:

Perusturvalliikelaitos Saarikka, **Palveluvastaava Tiina Mankonen**, PL 13, 43101 Saarijärvi. Lomakkeen voi myös tulostaa ja täyttää käsin. [Pyyntö palvelutarpeen arvioimiseksi](#)

27 Sosiaalipäivystys

Sosiaalipäivystys vastaa kiireellisten sosiaalipalvelujen tarpeeseen kaikkina vuorokauden aikoina. Kiireellisillä sosiaalipalveluilla tarkoitetaan välitöntä avun tarvetta, jota ei voi siirtää hoidettavaksi virka-aikana.

Sosiaalipäivystykseen saa yhteyden yleisestä hätänumerosta 112

28

Keski-Suomen ensi- ja turvakoti

Turvakoti

Turvakoti on tarkoitettu kaikenikäisille naisille, miehille ja lapsille silloin, kun kotiin jääminen on lähisuhdeväkivallan tai sen uhan vuoksi pelottavaa. Turvakotiin voi tulla yksin tai lasten kanssa mihin vuorokauden aikaan tahansa, asuinkunnasta riippumatta. Turvakodissa oleminen on sinulle maksutonta.

Turvakoti on kodinomainen paikka. Jokaisella turvakotiin tulevalla asiakkaalla tai perheellä on oma huone käytössään. Jos voit, otathan mukaan omat ja lapsen välttämättömät henkilökohtaiset tavarat, kuten lääkkeet ja verkkopankkitunnukset.

Turvakodissa tarjoamme ympärivuorokautista turvaa lapsille ja aikuisille sekä apua käytännön asioiden hoitamiseen. Turvakodissa on mahdollisuus väkivallan käsittelyyn turvallisessa ympäristössä yhdessä ammattitaitoisen työntekijän kanssa. Voit soittaa turvakotiin ja pohtia yhdessä henkilökunnan kanssa lähtöä turvakotiin.

Lähisuhdeväkivalta on väkivaltaa, jonka tekijänä on nykyinen tai entinen puoliso tai kumppani, lapsi tai puolison lapsi, vanhempi, muu lähisukulainen tai muu läheinen ihminen.

- fyysinen väkivalta kuten pahoinpitely, kuristaminen, kiinni käyminen ja tukasta repiminen
- henkinen väkivalta kuten nimittely, kontrollointi, uhkailu ja alistaminen
- vaino kuten toistuvat uhkaukset ja yhteydenotot, seuraaminen sekä tarkkailu
- seksuaaliväkivalta kuten seksiin pakottaminen ja painostaminen sekä raiskaaminen
- taloudellinen ja uskonnollinen väkivalta

Turvakodin yhteystiedot:

Äänekosken turvakoti

Torikatu 4, 2. krs (käynti Kelan puolelta),
44100 Äänekoski
Minttu Lämsä, vastaava sosiaalityöntekijä
p. 0503423 420

Jyväskylän turvakoti

Liitukuja 2, 40520 Jyväskylä
p. 050 468 8179 (24 h/vrk)
ohjaajat.turvakoti(at)ksetu.fi
Tuija Sojakka, johtava sosiaalityöntekijä
p. 050 4412 955

Lähisuhdeväkivaltatyö – älä jää yksin

Onko perheessäsi tai lähisuhteissasi väkivaltaa tai sen uhkaa? Oletko huolissasi omasta väkivaltaisesta tai uhkaavasta käyttäytymisestäsi. Jos elät näiden asioiden kanssa, soita meille. Lähisuhdeväkivaltatyö on tarkoitettu kaikenikäisille lapsille, naisille ja miehille asuinkunnasta riippumatta. Palvelu on sinulle maksutonta. Tarjoamme paikan, jossa voit puhua lähisuhde- ja perheväkivallasta tai sen uhasta turvallisesti työntekijän kanssa. Voit ottaa yhteyttä meihin itse tai ohjautua muiden palveluiden kautta.

Tavoitteena on sinun ja perheesi turvallisuuden varmistaminen, väkivaltakierteen katkeaminen, voimavarojen vahvistuminen sekä tiedon lisääminen väkivallasta ja sen vaikutuksista. Työskentely voi sisältää yksilökäyntejä, parikeskusteluja, perhetapaamisia ja ryhmätoimintaa. Työskentelyssä lapsiperheiden kanssa lähtökohtana on lapsen etu ja vanhemmuuden tukeminen. Sinua ohjataan käytännön asioiden hoitamisessa, kuten lähestymiskiellon tai turvakiellon hakemisessa sekä rikosilmoituksen tekemisessä.

Lähisuhdeväkivaltatyön yhteystiedot

Liitukuja 2, 40520 Jyväskylä

Uudet yhteydenotot: p. 050 5223 737

lahisuhdevakivaltatyo@ksetu.fi

Jyrki Nissinen, p. 050 5770 623

Pirkko Kangasniemi, p. 050 4638 677

Pia Suutari, p. 050 4150 543

Ensikoti – vauvan kanssa uuteen elämään

Ensikoti on tarkoitettu vauvaperheille, jotka tarvitsevat ympärivuorokautista tukea. Ensikotiin voi tulla jo odotusaikana valmistautumaan vauvan syntymään. Tuemme perheitä vanhemmuudessa ja vauvaperheen arjen hallinnassa. Autamme vanhempia opettelemaan vauvan hoitoa, vahvistamme vauvan ja vanhemman välistä vuorovaikutusta sekä varmistamme vauvan turvallisen hoidon. Jokainen vauva on erityinen.

Ensikodissa asuu koko perhe. Työntekijöiden avun lisäksi saat vertaistukea muilta ensikodissa asuvilta perheiltä. Meillä on yhdeksän perhepaikkaa. Työskentely on sekä perhekohtaista että yhteisöllistä. Sinulle ja vauvallesi nimetään omat työntekijät. Ensikodista lähdettyännekin voitte saada meiltä tukea itsenäiseen elämään. Ensikotiin voi tulla tutustumaan ennen työskentelyn aloittamista. Ensikodissa asumisesta tekee päätöksen kunnan sosiaalityöntekijä. Ensikotijaksojen lisäksi järjestämme vanhemmuuden tuki- ja arviointijaksoja perheille, joissa on isompia lapsia.

Ensikodin tukea voi tarvita, kun...

- tukiverkostoa on vähän
- vauvan hoidosta ei ole kokemusta
- vanhemmuuteen liittyy pelkoa tai epävarmuutta
- vanhemmalla on psyykkinen tai fyysinen sairaus
- vanhempi käyttää päihteitä
- elämäntilanne, esimerkiksi parisuhde on kuormittava

Ensikodin yhteystiedot

- Liitukuja 2, 40520 Jyväskylä

p. 050 3231 034

ohjaajat.ensikoti@ksetu.fi

Minna Pekkarinen, vastaava sosiaalityöntekijä

p. 050 5669 539

29 Etsivä nuorisotyö

Etsivä nuorisotyöntekijä työskentelee alle 29-vuotiaiden nuorten kanssa, jotka ovat esim. koulutuksen, työelämän tai muiden palveluiden ulkopuolella. Hän käyttää toiminnallisia menetelmiä, niin ettei itse tuota palvelua vaan ohjaa asiakkaan olemassa oleviin palveluihin ja on asiakkaan tukena ja tulkkina viranomaiskontakteissa. Etsivän asiakkuus on nuorelle asiakkaalle maksutonta, lakisääteistä, mutta vapaaehtoisuuteen perustuvaa.

Etsivä toimii siellä missä nuoret haluavat tavata ja jutella. Työ on liikkuvaa. Etsivä osallistuu ennalta ehkäisevään työhön perusopetuksessa. Hän käy ryhmätoiminnoissa kuten oppilaiden ryhmätyksissä.

Etsivä tekee yhteistyötä kunnan eri toimijoiden; kuraattoreiden, psykologin, työllisyysyksikön, Saarikan Sote-palveluiden asiantuntijoiden kanssa. Yrityksen edustajat ja oppilaitosten opettajat, opinto-ohjaajat ovat osa verkostoa. KELA, TE-palvelut, Poliisi, RISE ja Puolustusvoimat ovat myös osa etsivän verkostoa. Etsivään nuorisotyöntekijään voi ottaa yhteyttä nuori itse tai ohjautua asiakkaaksi yhteistyötahojen kautta. Myös huoltaja, ystävät tai lähipiiri voivat olla yhteydessä etsivään nuorisotyöntekijään, mikäli heillä herää huoli nuoren elämäntilanteesta. Etsivä nuorisotyöntekijä on Kyyjärvellä pääsääntöisesti 2 krt / viikko, aikataulu on joustava ja päivät voivat vaihdella nuorten tarpeiden mukaan.

Etsivä nuorisotyöntekijä
iida Poikonen,
puh. 044 4596 668
iida.poikonen(at)karstula.fi

Nuoriso- ja vapaa-aikatoimi

Kyyjärven kunnan nuorisopalvelujen tehtävänä on luoda edellytyksiä asiakaslähtöiselle nuorisotyölle. Tavoitteena on tuottaa nuorten palveluja niin, että ne edistävät kuntalaisten hyvinvointia, terveyttä, omatoimisuutta ja erityisesti nuorten kasvua ja kehitystä. Tätä tehtävää nuorisopalvelut toteuttaa seuraavin keinoin:

- Tuetaan ja aktivoidaan paikallisia nuorisjärjestöjä.
- Kannustetaan nuoria omaehtoiseen toimintaan ja aktiiviseen kansalaisuuteen
- Järjestetään itse ja yhteistyössä eri toimijoiden kanssa kuntalaisille vapaa-ajantoimintaa kuten nuorille retkiä, kerhoja ja tapahtumia.
- Pidetään nuorisotalo käyttökunnossa ja turvallisena.

NUORISOTALO: Nuorisotalo toimii nuorten vapaa-ajanviettopaikkana. Nuoret ovat pääosin 13-17-vuotiaita. Talolla tavataan kavereita, pelaillaan ja

kuunnellaan musiikkia. Talolla järjestetään myös muita tapahtumia toiveiden mukaan. Avoinna talvikaudella kolmena päivänä viikossa 3-5 tuntia illassa. Ohjauksesta vasta Karstulan-Kyyjärven 4H-yhdistys.

MUU TOIMINTA: Nuorisopalvelut järjestää yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa nuorille ja lapsille suunnattuja matkoja ja tapahtumia kuten esimerkiksi koulukahvila joka 3. viikko, kulttuuri- ja virkistysmatka kesäisin, osallistutaan Feelgoodmessuille, crazy action-toiminta ja muuta nuorten toivomaa.

NUORISOVALTUUSTO: Kokoontuu n. kerran kuukaudessa Kyyjärven nuorisovaltuusto on perustettu 2015 ja se on poliittisesti, uskonnollisesti ja aatteellisesti sitoutumaton nuorten edunvalvontaelin kunnassa. Sen toiminta-ajatuksena on edesauttaa nuorten mielipiteen välittymistä monipuolisesti kunnan päätöksentekoon ja palvelutuotantoon sekä helpottaa nuorten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia.

Tähän päämäärään nuorisovaltuusto pyrkii antamalla lausuntoja ja tekemällä aloitteita nuoria koskevista asioista. Tämän lisäksi sen tehtävänä on herättää nuorten kiinnostus osallistua yhteisten asioiden hoitoon ja tehdä tunnetuksi kunnan toimintaa ja palveluja.

Omalta osaltaan nuorisovaltuusto lisää nuorten viihtyvyyttä paikkakunnalla järjestämällä itse ja muiden toimijoiden kanssa nuorille mielekästä vapaa-ajan tekemistä. Nuorisovaltuutetut osallistuvat seutukunnan muiden nuorisovaltuustojen tai vastaavien yhteiseen toimintaan.

Nuorisopalvelut: Karstulan-Kyyjärven 4H-yhdistys, p. 0405653617.

Kirjasto

Kirjasto on kuntalaisten yhteinen ajanviettopaikka, josta löytyy virikkeitä kaiken ikäisille kuntalaisille. Se on paikka virkistäytymiselle, elämyksille ja kohtaamisille. Maksuttomaan ja kaikille avoimeen kirjastoon on helppo tulla asioimaan ja viettämään aikaa yksin tai yhdessä. Monipuolisesta aineistovalikoimasta löytyy lainattavaa niin iloksi kuin hyödyksikin.

Kirjasto tarjoaa perheille palveluita, jotka tukevat lasten ja nuorten kielellistä kehitystä, edistävät luku- ja tiedonhankintataitoja sekä virittävät lukuinnostusta. Kirjaston henkilökunta vinkkaa ja suosittelee kirjallisuutta, antaa henkilökohtaista lukuneuvontaa ja kokoaa erilaisiin teemoihin liittyviä kirjapaketteja pyynnöstä.

Kirjasto tekee aktiivisesti yhteistyötä sekä peruskoulun että varhaiskasvatuksen kanssa. Kirjasto järjestää koululaisille mm. kirjastonkäytönopetuksia ja kirjavinkkauksia. Keski-kirjastoilla on omat lukudiplomilistat 1.–9.-luokkalaisille.

Alle kouluikäisille lapsille kirjasto järjestää satutuokioita. Lisäksi kirjasto toteuttaa lastenkirjallisuuteen väljästi liittyviä tapahtumia perheen pienimmille yhteistyössä eri tahojen kanssa.

Kirjaston palveluja täydentää omatoimikirjasto, jossa voit asioida silloinkin, kun henkilökunta ei ole paikalla. Omatoimikirjasto on avoinna vuoden jokaisena päivänä klo 7–21. (Poikkeuksista tiedotetaan erikseen.) Omatoimikirjaston asiakkaaksi pääsee allekirjoittamalla asiakassopimuksen. Alle 18-vuotiaille voidaan tehdä asiakassopimus asiakassopimus huoltajan suostumuksella. Huoltajan tulee käydä henkilökohtaisesti kirjastossa allekirjoittamassa alaikäisen sopimus.

Alle 7-vuotiaille lapsille ei tehdä omaa sopimusta, vaan he voivat asioida omatoimijalla vain huoltajan seurassa.

Lisätietoja lasten ja nuorten kirjastotyöstä, omatoimikirjastosta ja muista kirjastopalveluista löydät kirjaston internet-sivuilta. Ajankohtaisista asioista tiedotamme Facebookissa ja Instagramissa sekä Nopolanews-verkkolehdessä.

Kirjaston aukioloajat:
maanantaisin ja torstaisin klo 13-18
tiistaisin ja keskiviikkoisin klo 10-16
perjantaisin suljettu

Kyyjärven kirjasto

Tuliharjuntie 43, 044 459 7060, [kyykirja\(at\)kyyjarvi.fi](mailto:kyykirja(at)kyyjarvi.fi)

Kirjastonhoitaja Maarit Ohranen

puh. 044 459 7062, [maarit.ohranen\(at\)kyyjarvi.fi](mailto:maarit.ohranen(at)kyyjarvi.fi)

Karstulan kansalaisopisto

Karstulan kansalaisopisto on Karstulassa, Kivijärvellä ja Kyyjärvellä toimiva kuntalaisten arvostama vapaan sivistystyön oppilaitos, matalan kynnyksen harrastus- ja oppimispaikka sosiaaliselle kasvulle, itsensä kehittämiseksi sekä henkisen ja fyysisen vireyden ylläpitämiseen.

Opiskelu- ja harrastustoimintaa järjestetään kaikenikäisille kuntalaisille, niin senioreille ja aikuisille kuin myös lapsille ja nuorille. Yksilö- ja pienryhmäopetusta tarjotaan musiikissa, esim. piano, harmonikka, kitara, rummut ja yksinlaulu. Karstulan lukion kanssa järjestetään yhteisiä kursseja, esim. lukion lyhyet kielet.

Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän mukaista opetusta on teatteritaiteessa, kuvataiteessa ja käsityötaiteessa. Kansalaisopiston vuosittainen kurssitarjonta löytyy kunnan verkkosivujen kautta sekä elokuussa koteihin jaettavasta esitteestä.

Karstulan kansalaisopisto

Kunnantalo Himmelin yläkerta
Virastotie 4, 43500 Karstula

Rehtori Kirsti Keihäs-vuori

puh. 044 459 6653
kirsti.keihäs-vuori(at)karstula.fi

Toimistosihteeri Maria Poikonen

puh. 044 459 6656
maria.poikonen(at)karstula.fi

Kyyjärven yhdyshenkilö

Kirjastonhoitaja Maarit Ohranen

puh. 044 459 7062
maarit.ohranen(at)kyyjarvi.fi

4H

4H-NUORISOTYÖN KYMMENEN TEESIÄ LAPE-YHTEISTYÖHÖN

1. Ennaltaehkäisevää työtä yli 200 kunnassa

4H-nuorisotyö on luonteeltaan ennaltaehkäisevää ja tukee näin LAPEn keskeistä ajatusta siirtää painopistettä lasten ja nuorten palveluissa varhaiseen tukeen. Tunnetta ennaltaehkäisevän työn vahvuudet ja mahdollisuudet kustannuksiltaan edullisena ja vaikuttavana toimintamuotona. 4H:n itsenäiset ja rekisteröidyt paikallisyhdistykset (225 kpl) organisoivat ja tuottavat monipuolista, lasten ja nuorten kehitysvaiheet huomioon ottavaa toimintaa eri puolilla Suomea, maaseudulla ja kaupungeissa.

2. 4H on matalan kynnyksen harrastus

Harrastustoiminnan rooli tulee korostumaan kuntien tehtävissä. Valtakunnallisesti linjatun harrastustakuun tavoitteena on mahdollistaa jokaiselle lapselle ja nuorelle yksi harrastus. Monipuolinen 4H-toiminta on kustannuksiltaan edullista ja siksi mahdollinen harrastusvaihtoehto myös vähävaraisten perheiden lapsille. Toivotamme tervetulleiksi toimintaamme kaikki, myös eri kulttuuritaustoista tulevat lapset ja nuoret. Lasten ja nuorten yhdenvertaisuus harrastamisessa on meille tärkeä arvo.

3. Toimimme myös siellä, missä muita harrastusmahdollisuuksia on vähän

4H-harrastus tapahtuu pääsääntöisesti siellä, missä lapset ja nuoret asuvat. 4H:ta voi usein harrastaa myös sivukylillä, missä muita harrastusmahdollisuuksia on vähän. Monessa maaseudun kylässä 4H on ainoa harrastusmahdollisuus, johon lasta ei tarvitse erikseen kuljettaa. 4H:n tarjoamat harrastusmahdollisuudet ehkäisevät lasten ja nuorten eriarvoistumista sen perusteella, missä lapsen koti sijaitsee. 4H-toiminta kylillä vahvistaa kylien elinvoimaa.

4. Lasten ja nuorten hyväksi yhdessä perheiden kanssa

Vanhemmuuden tukeminen on yksi LAPEn perusajatuksista. Perheen merkitys ja yhteistyö perheiden kanssa on osa 4H:n strategiaa. 4H:n kautta lapset saavat lisää tärkeitä perheen ja koulun ulkopuolisia aikuiskontakteja. Perheet kohtaavat 4H-harrastuksen parissa yhteisissä tilaisuuksissa ja tapahtumissa. Perheenjäsenet ovat 4H:ssa tärkeä vapaaehtoinen voimavara.

5. 4H-nuorisotyön arvot ja vahva pedagoginen perusta

Toiminnallamme on vahva arvo- ja pedagoginen perusta. Järjestön nimessä olevat neljä H-kirjainta (Harkinta, Harjaannus, Hyvyys, Hyvinvointi - Head, Hands, Heart, Health) kertovat siitä, että haluamme tukea lasten ja nuorten kokonaisvaltaista kasvua ja kehitystä. Kasvatusajattelumme ydintä ovat lapsen ja nuoren kasvu aktiiviseksi kansalaiseksi sekä yrittäjyys- ja työelämävalmiuksien tukeminen. Toimintamenetelmämme on tekemällä oppiminen. Menetelmä on osoittanut toimivuutensa myös niiden nuorten parissa, joiden on opiskelun kautta vaikea päästä elämässä eteenpäin. Yhdistysten toimintaa ohjaavat kaksi kasvatuksellista mallia sekä niihin liittyvät tuotteet eri ikäryhmille.

6. Kerhotoiminnasta valmiuksia oman elämän hallintaan

4H-kerhoissa lapset oppivat monipuolisesti erilaisia elämähallintaa tukevia käytännön taitoja, sosiaalisia taitoja sekä aktiivisen, yritteliään ja vastuullisen ihmisen muita perustaitoja. Pitkälle tuotteistetut toimintamallimme mahdollistavat laadukkaan kerhotoiminnan eri puolilla Suomea. Keskeiset materiaalit ovat kaikkien saatavilla verkossa ja ohjaajien laadukasta toimintaa tuetaan jatkuvalla koulutuksella.

7. Työelämävalmiuksia, työtä ja yrittäjyyttä yli 13-vuotiaille

Tarjoamme yli 13-vuotiaille nuorille mahdollisuuden ensimmäisiin työkokemuksiin ja rahan ansaitsemiseen yhdistyksen kautta tai 4H-yrittäjänä. Koulutamme ja valmennamme nuoret työtehtäviin. 4H on monelle nuorelle ensimmäinen kosketuspinta työnhakuun ja työelämään. 4H:lla on ammattitaitoa, jonka avulla rakennamme nuorten mielikuvaa työnteosta ja suhdetta työhön. Pystymme tukemaan nuoria poikkeuksellisella, konkreettisella tavalla ensimmäisissä askelissa kohti työelämää.

8. Nuorten osallisuus

Nuorten itse suunnittelema ja toteuttama toiminta on tärkeässä roolissa aktiiviseksi kansalaiseksi kasvamisessa. 4H:ssa nuorten omat projektit, tapahtumatuotanto ja erilaiset kansainväliset mahdollisuudet tukevat ja vahvistavat nuorten osallisuutta omassa kunnassa ja laajemmin yhteiskunnassa.

9. Toimintaa organisoivat palkatut toimihenkilöt

Paikallisen yhdistyksen toimintaa ja palvelutuotantoa organisoivat palkattu, ammattitaitoinen toiminnanjohtaja. Tämä erottaa 4H:n useimmista muista

kansalaisjärjestöistä, koska nuorten ja aikuisten työllistämistä ei voi käytännössä hoitaa vapaaehtois pohjalta. Palkatut toimihenkilöt vahvistavat 4H:n luotettavuutta ja toimintavarmuutta kolmannen sektorin toimijana ja kumppanina.

10. Kumppani koululle ja kunnan nuorisotoimelle

4H täydentää kouluopetusta ja mahdollistaa opetussuunnitelmien edellyttämän yhteistyön ulkopuolisten toimijoiden kanssa (esim. metsäteemapäivät sekä taitoaineita täydentävä harrastus koulupäivän jälkeen). 4H-nuorisotoiminta täydentää kunnan/kaupungin omaa palvelutarjontaa sekä sisällöllisesti että määrällisesti. 4H:n vahvan paikallistuntemuksen ja verkostojen kautta voidaan räätälöidä erilaisia palvelukokonaisuuksia kunnan lapsi- ja nuorisotyöhön. Ennaltaehkäisevä näkökulma on mukana kaikessa toiminnassa.

34 Kyyjärven seurakunta

Seurakuntatyön keskeinen tavoite sananjulistuksen lisänä on kaikenlaisten perheiden elämän tukeminen. Tähän pyritään mm. seuraavalla lapsille ja perheille suunnatulla toiminnalla:

Kyyjärven seurakunnan tarjoamat palvelut lapsille ja perheille

*Avoin kerho eli perhekerho on tarkoitettu kaiken ikäisille lapsille vanhempien, isovanhempien, kummien tai muun aikuisen seurassa perjantaisin klo 10-12.00 kirkon alakerrassa, tiedustelut Riitta Kytölä p. 045 1291622. Kerhossa on kahvi- ja mehutarjoilu ja kerho on maksuton.

Kyyjärven seurakunta tarjoaa mahdollisuuden useiden muiden Keski-Suomen seurakuntien tavoin maksuttomiin

- **Perheasiain neuvottelukeskuksen palveluihin.** Ne ovat myös kirkkoon kuulumattomien käytettävissä ilmaiseksi. Vastaanotto on Jyväskylässä, mutta **Saarijärvellä, Viitasaarella ja Äänekoskella** on sivuvastaanotot.

Perheasiain neuvottelukeskukseen kannattaa ottaa yhteyttä, kun

- on vaikea puhua toisen kanssa
- koetaan vieraantumista läheisessä ihmissuhteessa
- seksielämä ei suju
- uskottomuustilanteissa
- jatkuvat riidat raastavat parisuhdetta
- perheessä on ristiriitoja
- erokysymykset mietityttävät
- tarvitaan erosovittelua

Vastaanotto on klo 8-16, yksilöneuvottelu kestää 45 min ja parineuvottelu 75 min. Keskimäärin tapaamisia on viisi. Odotusaika ensimmäiseen neuvotteluun vaihtelee varaustilanteen mukaan.

On hyvä, jos pariskunnat voivat tulla perheneuvontaan yhdessä kumppanin kanssa. Tarvittaessa neuvotteluissa voi käydä myös yksin tai koko perheenä.

Perheasiain neuvottelukeskus järjestää lisäksi eroryhmiä, uusperheryhmiä ja Vanhemman neuvo-ryhmiä.

Ajanvaraus p. 044-774 7052

tiistaisin, keskiviikkoisin ja perjantaisin kello 12-14.30

Lisäksi seurakunnasta on mahdollista saada

- keskusteluapua papin tai diakonissan kanssa
- taloudellista apua, mm. Eu-ruokaa

Tiedustelut diakonissa Riitta Kytölä p. 045-129 1622 tai

kirkkoherra Tarja Sulkala p. 045-129 1620

Kyyjärven Kyky on 1945 perustettu urheiluseura. Seura järjestää erilaista kilpa- ja harrastetoimintaa eri ikäryhmille. Seuran alla toimii kolme jaostoa; palloilu-, yhdistelmä- ja frisbeegolfjaosto. Palloilujaoston alaisuuteen kuuluu lentopallo, salibandy, sulkapallo, pesäpallo ja jalkapallo. Yhdistelmäjaoston toimintaan kuuluu hiihto, harraste- ja kuntoliikunta ja suunnistus. Yhdistelmäjaosto järjestää

mm. keilausta, avantouintia, suojuoksua, kahvakuula treenejä kesäisin jne. Frisbeegolfjaosto järjestää kesäisin mm. liitokiekko kisoja Harsunkankaan frisbeegolf radalla. Rata on vapaasti kaikkien käytössä. Seuran hakemalla hankerahoituksella viime kesänä valmistui Harsunkankaalle kuntoportaat, joita toivomme kuntalaisten käyttävän ahkerasti.

Lapsille ja nuorille järjestetään kesäisin yleisurheilukilpailuja.

Lentopallossa on harjoituksia C-ikäisille kaksi kertaa viikossa. Sählykerho on 1-2 luokkalaisille kerran viikossa.

Yhteystiedot:

Minna Pitkänen 040 8697371

Esa Kyrölahti 0400 165000

Janne Pitkänen 040 5814675 palloilujaosto

Joni Oksa 040 8434753 frisbeegolfjaosto

Alpo Viitala 0400 652788 yhdistelmäjaosto

Kyypartio

Kyypartio on Kyyjärvellä toimiva partiolippukunta, joka kuuluu Suomen partiolaisiin. Taustayhteisönämme toimii Kyyjärven seurakunta. Kyypartio kokoontuu viikoittain kirkon alakerrassa sijaitsevassa partiokolossa. Pääosin toiminta kohdistuu lapsiin.

7-10 vuotiaat ovat sudenpentuja, 10-13 vuotiaat seikkailijoita 13-16 vuotiaat tarpoja ja yli 16vuotiaat samoajia. Myös aikuisena voi liittyä partioon ja osallistua toimintaan. Kaikki toiminta tapahtuu vapaaehtoisin voimin. Tarkempaa tietoa saat ottamalla yhteyttä jäsenrekisterin hoitajaan Marjaana Patovistiin.

MLL

Mannerheimin lastensuojeluliiton Kyyjärven yhdistyksellä on satunnaista toimintaa, tapahtumia yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Yhdistys antaa rotinalahjan jokaiselle kyyjärveläiselle vauvaperheelle. Neuvola luovuttaa lahjan perheelle kotikäynnin yhteydessä.

kyyjarven.yhdistys(at)mll.fi
Facebook (@MLLKyyjarvi)

Apuset

Kyyjärven eläkeliitolla on Apuset-toimintaa. Myös lapsiperheiden on mahdollista saada lastenhoitoapua Apusilta.

Yhteystiedot:

Eläkeliiton Kyyjärven yhdistyksen pj. Eliisa Heiskanen, puh. 040 535 2529